

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Кирил Любомиров Божков

по процедура за заемане на академична длъжност „доцент“
в Област на висше образование 8. Изкуства
Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство
„Стенопис“ и „Живопис“ за нуждите на кат. „Стенопис“,
НХА, град София

В конкурса, обявен за нуждите на катедра „Стенопис“ към Национална Художествена Академия за академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 8.2. Изобразително изкуство „Стенопис“ и „Живопис“, област на висшето образование 8. Изкуства, участва един кандидат – асистент д-р Любомил Николчев Драганов. Обявата е публикувана в ДВ, брой 21 от 15.03.22 г.. Процедурата на конкурса съответства на изискванията на държавните и университетските нормативни документи относно заемането на академични длъжности.

Хабилитационният труд на ас. д-р Любомил Николчев Драганов за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по /„Стенопис“ и „Живопис“ за нуждите на катедра „Стенопис“, е озаглавен: „АДАПТАЦИЯ НА АВТОРСТВОТО В ЦЪРКОВНАТА СТЕПОНИС. ПРОСТРАНСТВО-КОМПОЗИЦИЯ-АРХИТЕКТОНИКА

За да се прецени дали е налице адаптация на авторство към един толкова утвърден и ревностно съхраняван канон като църковната стенопис е нормално първо да се убедим има ли какво да се адаптира т.е. има ли автор. Аз съм завършил специалност стенопис в НХА. Добре ми е известно на какво ни учеха до 1991 год. Любомил е следващо поколение студент в специалност стенопис. Много неща се промениха в специалността и като изобразителен арсенал, и като идеологическа насоченост, но разговорът за конструкция, архитектоника и пространственост остана. Винаги много силно и болезнено обаче е стоял въпросът за мястото на авторската идентичност, когато става дума за монументални творби, принципно създавани в полза на обществото, и не задължително отразяващи творческата личност, както е в кавалетното изкуство. Полето на стенописта в България се промени много, като навлезе мощно в областта на църковната стенопис, както и на частния сектор. Нелоялната конкурентна среда, често

комерсиализирана и с нисък естетически стандарт легализира дори тенденция буквално и преносно да се „тапетизира“ църковната стенопис, предвид минималните средства отделяни за нея, а в частния сектор нерядко да се шири кичът и безвкусицата, според правилото „който плаща, поръчва музиката“. От друга страна са известни случаи на неприемане от църквата на опити да се прокарат крайни за българската реалност авторски подходи, на отхвърляне и унищожаване на частично осъществени стенописи. Разбира се тези песимистични факти не са властващи и трябва да се съгласим, че се осъществиха много високо професионални проекти.

Как „стои“ в тази нееднозначна панорама, в този съвременен контекст, колегата Любомил Драганов е вторият въпрос, който ме интересува.

На първия ми въпрос – да има автор. Аз се убедих в това не на последно място в неговата акварелна изложба в галерия „Академия“ през 2020 г. В работите си Любомил дава пример за високо естетично и художествено монументално мислене, способност за структурна, цветова и пространствена организираност на творбата. Не бях и все още не съм срещал подобна категоричност, изясненост и въплатеност на монументална чувствителност обединена с нежния акварелен финес и деликатност.

На втория ми въпрос – Подходът в претворяването на канона в църковната живопис на Любомил Драганов е такъв, че се усеща авторската му трактовка – не натрапчиво, не зрелищно, още по-малко скандализиращо. Колкото повече наблюдавам и мисля, установявам че е налице една и съща мярка, вкус и усещане за авторско присъствие. Няма претрупаност, няма и недостиг на форми. Авторът и зачитането на утвърдените с векове стилистични, жестови и фактически постройки в православния храм не се отричат, не се отхвърлят, обединяват се в общи синтезирани образи. В изображенията на Любомил синхронизират форми и празни пространства, умения и решения. Мисля, че автор като Любомил има изградена професионална физиономия, но което е още по-важно – има изграден и завършен характер, умеещ да уважава обществените институции без да жертва себе си, своите личностни и професионални разбирания. Способността на Любомил Драганов да подхожда индивидуално, видимо да надгражда постигнатото и да търси нови решения в професионален план, да е съпричастен на академичните и широко социалните обществени реалности ми дава основание да кажа че е много подходящ претендент за настоящия конкурс и че ще е полезен за специалност Стенопис и за НХА.

В заключение, препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за присъждането на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ по 8.2 Изобразително изкуство „Стенопис“ и „Живопис“ на асистент д-р Любомил Николчев Драганов и гласувам „ЗА“.

31. 07. 2022 г.

Проф. д-р Кирил Божков: